

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

7. Resurrectio tota sapit dignitatem, & fœcundam habet argumentorum
materiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](#)

Num spectaculum, nudatur corpus verecundum, purissimæ virginis partus, & à foedissimis loratis diuerberatur ad necem. Instant illi voce, & flagelis, cruore non minus ebrii, quam vino, ad columnam alligant, verbenis contundunt, plagas plagiis ingerunt, crebris ictibus locus resonat, ex membrorum laceratione vis sanguinis existit, & iam in toto corpore nulla corporis facies, cum innocentis agni ne minima quidem vocula, inter summos cruciatus audiobatur. Addunt satellites supplicij contumeliam, nam purpura suo sanguine purpурatum corpus induunt, coronam rigentibus spinis aculeatam venerando capiti affigunt, Regem salutant, & os Regis percutiunt, ac teretrim redundantium conarum popinam cum sputis afflant speculo Angelorum.

Mox ubi deuentum est in calvariam, sacrifici accingunt se ad carnificinam, & iam emotum corpus dirissimo crucis multant supplicio. Clavis configuntur innocentissime manus, qua iniuriam nemini, omnibus pepereant salutem: ferreō vinculo constringuntur

Compafatio
Christo cū
afflictibus
¶.

Luctus in
mortore
Christi.

Tertull. de
patientia
13.
Patiensia
laus.

sanc̄tissimi pedes, miserum me pro mea, & omnium mortalium salute fortiter asterrenda tam eribus itineribus exerciti. Natac in cruci oculi, duo illa quondam bonoruī sidera, imptororum vero fulmina: siēt os purissimum, ex quo mellei depuebant fātū, vincita est lingua, qua silentio ipso particidatum arguit crudelitatem. Ad hunc aspectum exhorruit cœlum, & atria vestie suum eloxit conditorem,

Luctus in princeps siderum se repentinis tenebris obdixit, & tantum scelus erubuit, fremerunt Angeli, celestis illachrymauit Pater, ipsi videntur inferi.

Sed hac (inquit) omnia sunt humilitatis, quantam habere possent in dēcendo maiestatem? Erras, omnino erras, magnum est, & sanctum, & Deo dignum spectaculum inter corporis lacerationes sibi hærens animus, inter procelias tormentorum mens quieta, inter atrocissima sauentium inimicorum odia, & supplicia profusa charitas, qua Christus in extremo etiam vita spiritu quicquid habuit vocis, virium, & sanguinis, apud Patrem pro carnificum salute deprecatus impedit.

Certe de lobi patientia Tertullianus exclamauit:

Quale in illo vito fereatum Deus de Diabolō exstruxit, quale vexillum de inimico gloria sue extulit, cum immundana vleteris

soi redundatiam magna & quantumitate distinxeret, cum erumpentes inde bestiolæ in eodem specus, & pastus foraminis carnis ludendo reuocaret.

Vides Iobum magnæ, & illustris pompe ferulum Deo, & Angelis spectatoribus progrediens, sed quem Iobum? non iam apud suos *Iobus*, nominatum, non autoritate grauem, non affluentem diuinarum copia, non numeroso seruitio si patum, non vestis nitore fulgentem, non præclarissima gloria circumfusum, sed Iobum nudum, & orbum, irrisum, Iobum in sterquilino, vlearatum, fecidum, purulentum, huic inquam Iobum vides, in quo scilicet, tam in turri ænea triumphorum ecclœstium vexilla desiguntur: Quantam igitur putas

Christi
charitas
parentis &
foris.

Christi
charitas
parentis &
foris.

Non mihi quidem crux videtur patibulum *mæstas.*, ignominiae, sed iniuria perfundi periculi, prædictatio amplissimi beneficij, testimonium preteriti temporis, trophyum fortitudinis, aræ glorie, theatrum amoris, agnum vere magnum, *Crux pte-*
rius lucet
quæ Luna.

Crux pte-
rius lucet
quæ Luna.

RES V RRECTIO T O T A S A- pit dignitatem, & secundam habet argumentorum mate- riam.

C A P V T VII.

Quid deinde? At illi feroce animi nondum morte, cruciatu, cruce satiat, etiā *Crudelitas nosca.* bellum gerunt in mortuum, & attentissimè quidem obseruant omnia, ne quis cor uscumulo surripiat.

Xxx. Redit

Redit tamen illa mens, redit victrix, gloriae
Christi resurgens sua splendore quasi purissimis vestibus ami-
cata, innumeris Angelorum beatorumque ci-
trumphi. uium chorus septa, quorum alij (opinor) tri-
umphos canunt victori, alij gaudio tripudiant,
alij palmas, & lauros praferunt, alij iu-
cundissimam coelestium florum messem ple-
nis manibus inspergunt. Interim anima sub-
tiliter influit in corpus, quod in morte reli-
querat, sive pene simillimum facit. Nam la-
pidem statim permeavit, nec eius subtilitati
marmoris soliditas restitit. Et ubi iam oris pal-
lor? ubi illita spumorum foeditas? ubi concre-
tus sanguis? ubi spinarum vestigia, ubi liuen-
tes humeri? ubi manantes cruentis riu? ubi fla-
gellis artus concis? Tam breui momento tan-
te ignominiae fuligo deterga est, & gloriae ful-
gor occupauit omnia. Et nunc quidem frons
serena, nunc illustres oculi, nunc ad gratiam
rubescentes genae, nunc os purpureum, nunc
coluet, & vibrat auro cæsties; ad summum
totus est quasi sol prorumpens e nube.

*Christo
admirabilis pul-
christudo
restituta.
Gregorius
Nyss. orat.
z. de resur.*

*Ωντερ κατ' τὸ προκειμένον τοῖς ὄφεσι λα-
μοίς ήμενοι διά ματα ἐν φῶς περιαστράψθη, τὸ
τάς οὐκέτι εἰς ουρίων λαμπάδεων ἔστησιμε-
νοι· οὐτε πάτακή τε χριστοῦ εὐλογία κατ' ἀ-
γαστιν λαμπουσα, τότε ήμιν τὸ μὲν αἷφες
ἀπεργύδεται.*

Non aliter quam in spectaculo nobis aliquo
proposito lumen unum ex innumeris facibus
conflatum perstringeret aciem oculorum, sic
omnis Christi benedictio in resurrectionis ful-
gens gratia, magnum animis nostris splendo-
rem immittit.

to corpore defluit? Mirantur illibati stellarum quid fa-
ignes, obstupefecit luna, sol ipse moderator cœ-
siderum, fons, & dispensator luminis, suas te-
lebras cum tanti luminis fulgori comparatus, pro-
ingenuo fatetur, ecclie deinde omnes sanctissi-
mo horrore perfusi, certatim sibi tam fandum,
tam angustum, tam diuis, hominibusque salu-
tare fidus, omnibus votis desiderant; verum
maius est quam vestris sedibus detineatur,
longius ut appareat, progreditur, & rectâ in-
volat in æterni Patris finum. Aperiuntur illæ-
tor seculis clausa foræ, & celestis trium-
phator ingreditur. Quanta, quam velox! quam
stupenda coelestium militum acies occurrat
intranti! qui vultus! que lumina! qui apatâ-
tus! qui flores! que sufficiunt! qui venientia
hinc & inde beatum mentium concor-
sus! que colloquia! quis amor! que vniuerso-
rum lætitia! Qui Patris æterni, & filij comple-
xus! quam sancta! quam suavis! quam fidelis
confociatio! hoc ne Angeli quidem possunt
dicere.

*Ascendet in cœlum, ad Patrem scilicet fru-
D. Amb.
ctum carnis preferens, in discipulis iustitiae sem-
ina derelinques, Dominum eum ad celos ram
non præcedit, sed comitatur gloriose captiuus; fessus
non ante vehiculum ducitur, sed ipsa euclit sal-
uatoris: Quodnam enim ministerio dum filius
Dei filium hominis sustollit ad cœlum ipsa ca-
ptiuus portatur, & portat.*

Panegyricorum sacrorum magnam, & vbe-
rem esse materiam in sanctissima Virgine:
Maria Dei Matre.

C. A. P. V. T. L. X.

Q uod si panegyricorum etiam flores co-
gitat, & volucris, atq; incitata luxuria-
ri cupit in mulierum laudes oratio. *Oratio
volucris.*
Noli, quæfo, noli apud Isocratem Helenam
quærere, illam Martis & Veneris luctuofam *Helena
fax Ma-*
facem, in quam venalis lingue myrocheria, *is & Vi-*
lascientis ingenij diuinitas sophista pictior ef-*nerii.*
fudit.

In promptu est quam laudes, & que tibi *Maria* in
laudationis præmium reddat cum scenore, gentium
Puella toties mundi iam prope depositi, & in adiuvia
æternis cordibus ingemiscantis precibus, ac expeditis
votis.

*Ascensio typus est gloriae, & nostra pignus
fides.*

C. A. P. V. T. VIII.

*S*pecta deinde triumphos ex hac Victoria
consequutos, & videbis non quidem qua-
drigis albis per laureatas militum cohoro-
res volantem, sed lucida nube circumfusum,
penetrantem in illas æternis sideribus illu-
minatas domos, sua gloria iam diu destinata.
*Christo
affenditi* fulgura, quis vultus splendor, que lux ex to-